

KASIM 2013

Takvim ve Öngörüler

- ABD'de Parasal Genişlemeden Çıkış Belirsizliği
- AB'de Toparlanma Kırılğan
- Dünya Ekonomisi 2014'de Daha Hızlı Büyüyecek
- 2014 Türkiye'de Tasarruf Yılı Olacak

İçindekiler:

Beklentiler	1
Takvim	2
Öngörüler	3
Bilgi Yönetimi	4

Dünya Ekonomisinde Beklentiler

ABD Ekonomisinde Büyüme ve Parasal Genişlemeden Çıkış

Küresel ekonomide belirleyici ABD'nin para politikası olmaya devam etmektedir. FED büyüme için yeterli görmediği için parasal çıkışı ötelemiştir. Bütçe ve Borç tavanı konusunda yaşanan sıkıntıların da büyümeyi olumsuz etkilemesi beklenmektedir. Bu çerçevede ABD'de gelecek büyüme, istihdam ve konut sektörü verileri yakından izlenecektir. Bu verilere göre FED'in Aralık ayında parasal genişlemeden çıkışı başlatma olasılığı ekonomiler için belirsizlik ve

mali piyasalarda dalgalanma yaratmaya devam etmektedir.

Avrupa Birliği'nde Zayıf ve Kırılğan Toparlanma

AB ekonomisinde ikinci çeyrekte sonra üçüncü çeyrek büyüme verileri de pozitif gelmektedir. Ancak son iki aydır toparlanma yeniden bir durağanlık içine girmektedir. Bu nedenle Avrupa Merkez Bankası'ndan faiz indirimi dahil genişletici politikaların artarak devamı beklenmektedir. Almanya'da hükümet kurulmasının gecikmesi Avrupa Birliği'nde reformlar için atılacak adımları yavaşlatmaktadır.

2014 Yılında Daha Yüksek Büyüme Bekleniyor

2014 yılında dünya ekonomisinde büyüme beklentisi yüzde 3,0 olarak öngörülmektedir. Büyüme aşağı yönlü revize edilmiş olmakla birlikte 2013 yılındaki yüzde 2,3 büyümenin üzerindedir. 2014 yılında AB dahil tüm gelişmiş ülkelerde daha iyi büyüme performansı beklenmektedir. Gelişen ülkelerde ise büyüme yüzde 5,1 ile potansiyellerinin altında kalacaktır. Çin, Hindistan, Brezilya ve Rusya daha yavaş büyüyecektir.

Türkiye Ekonomisinde Beklentiler

2014 Tasarruf Yılı Olacak

2014-2016 dönemine ilişkin olarak açıklanan yeni orta vadeli programda 2014 yılı büyüme hedefi 1 puan aşağı çekilerek yüzde 4,0 olarak açıklanmıştır. Orta vadeli program 2014 yılını tasarruf yılı ilan etmiştir. Buna bağlı olarak kamu ve özel tüketim harcamalarında daha sınırlı büyümeler öngörülmektedir. 2013 yılında yüzde 3,8 olan özel tüketim harcamalarında 2014 yılı büyüme öngörüsü yüzde 3,2'dir. Özel tüketim 2014'de 2013'e göre daha yavaş büyüyecektir. Benzer şekilde yatırım harcamalarında da göreceli daha yavaş büyüme beklenmektedir. 2013 yılında yüzde 19,5 büyüyen kamu yatırımlarının 2014 yılında yüzde 3,5 küçülmesi öngörülmektedir. İki yıldır küçülen özel sektör yatırımları

ise 2014'de büyüme gösterecektir. 2014 yılında küresel belirsizlik ortamında temkinli büyüme ve tasarruf amaçlanmaktadır.

Borçlanarak Harcamanın Hızı Kesilecek

Türkiye ekonomisinde büyümenin önemli dinamiği iç tüketim ve hane halkı harcamalarıdır. Son yıllarda iç tüketim ve hanehalkı harcamaları gelir artışı ile birlikte borçlanma ile de genişlemiş ve hanehalkının borçluluk oranları yükselmiştir. Gelirlerin üzerinde harcamaya yol açan borçlanma olanaklarını kredi kartları ve tüketici kredileri ile taksitli satışlar yaratmaktadır. Bu nedenle öncelikle kredi kartlarına ilişkin sınırlayıcı tedbirler getirilmiş-

tir. Benzer şekilde taksitli satışlar ve taksitlendirme sayılarına ilişkin de sınırlamalar hazırlanmaktadır. Bireysel kredi kullanımında da peşinatları arttırmaya yönelik düzenlemeler yapılacaktır. Bu sınırlayıcı düzenlemeler 2014 yılında perakende, otomotiv ve dayanıklı tüketim ürünleri satışlarını yavaşlatacaktır.

Merkez Bankası FED'i Bekliyor, 2014'e Hazırlanıyor

FED'in parasal çıkışı ötelemesi ile birlikte TC Merkez Bankası birkaç ay zaman kazanmıştır. MB bu ferahlama döneminde TL likiditesini ve kredi olanaklarını gözeterek piyasaları rahatlatmayı sürdürmektedir. Faiz oranları belirli ölçüde bir istikrar kazanmıştır. Türk Lirasında ise yukarı yönlü baskı sürmektedir.

Kasım 2013 Ekonomi-Dış Politika-Siyaset Takvimi						
Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
				1	2	3
4 TÜRKİYE EKİM AYI ENFLASYON VERİSİ	5	6 AB EYLÜL AYI PERAKENDE SATIŞ VERİSİ	7 AVRUPA MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI ABD 3.ÇEYREK BÜYÜME VERİSİ	8 TÜRKİYE EYLÜL AYI SANAYİ ÜRETİM VERİSİ ABD EKİM AYI İŞSİZLİK VERİSİ	9	10
11	12 TÜRKİYE EYLÜL AYI PERAKENDE SATIŞLAR VERİSİ	13 TÜRKİYE EYLÜL AYI CARİ AÇIK VERİSİ	14	15 TÜRKİYE AĞUSTOS AYI İŞSİZLİK VERİSİ AB 3.ÇEYREK BÜYÜME AB EKİM AYI SANAYİ ÜRETİM VERİSİ	16	17
18	19 TCMB MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI	20 ABD EKİM AYI PERAKENDE SATIŞ VERİSİ ABD EKİM AYI 2.EL EV SATIŞLARI	21	22	23	24
25 TÜRKİYE KASIM AYI KAPASİTE KULLANIM VERİSİ	26	27	28	29 TÜRKİYE EKİM AYI DIŞ TİCARET VERİLERİ	30	1

- ⇒ AB İLE TAM ÜYELİK MÜZAKERELERİNDE YENİ BİR BAŞLIK AÇILACAK
- ⇒ ÇÖZÜM SÜRECİ YENİ AŞAMALARINA GEÇİŞ İÇİN HÜKÜMETİN ADIMLARINI BEKLİYOR
- ⇒ ORTADOĞU'DA GELİŞMELER YAKINDAN İZLENECEK
- ⇒ YEREL SEÇİMLER İÇİN ADAYLAR ORTAYA ÇIKIYOR. SEÇİM SÜRECİNE GİRİLİYOR
- ⇒ YENİ ANAYASA İÇİN SON UZLAŞMA FIRSATLARI KULLANILACAK

Mali Göstergelerde Öngörüler

- **Türk Lirası'nda Değer Kaybı Baskısı**
- **TL Faizlerde Artış Durdu**
- **Euro Dolar Paritesinde Dalgalanma**
- **Emtia Fiyatları Zayıf Kalıyor**

Türk Lirasında İstikrar Arayışı

ABD Merkez Bankası FED'in parasal çıkışı ötelemesi ile küresel ölçekte geçici bir ferahlama dönemi oluşmasına rağmen Türk Lirasında değer kaybı baskısı sürmektedir. Dolar kuru yeniden 2 TL üzerine çıkmıştır. Euro 2.70 seviyesinin üzerindedir. Sepet kur 2.35 altına inmemektedir. Şirketlerden döviz talebi sürmektedir. Yıl sonu yaklaştıkça TL'ye değer kaybı baskısı artacaktır.

TL Faizler Durağan

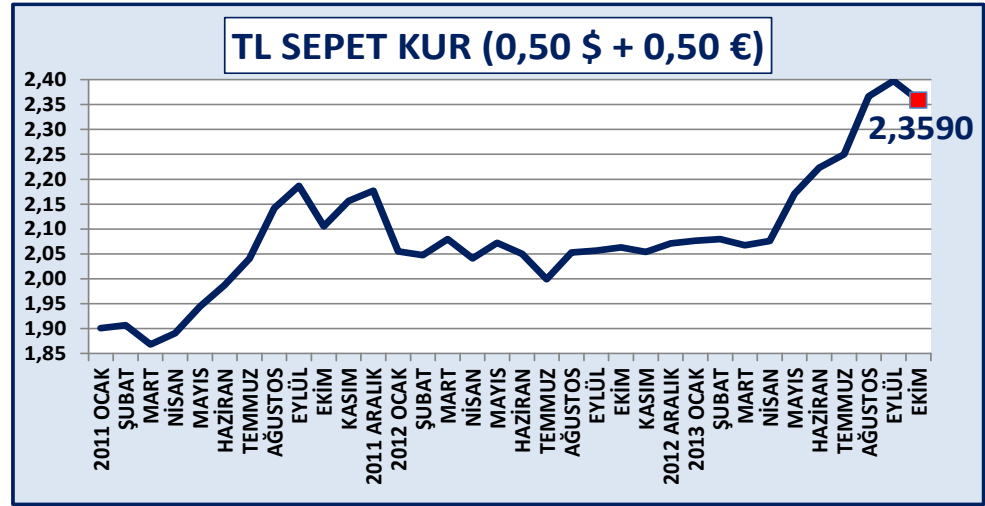
Küresel likidite olanaklarının kısa süre daha devam edecek olması ile TL faizlerinde artış durmuştur. Bono Tahvil faizleri yüzde 7.4'e kadar gerilemiştir.

Kredi ve mevduat faizlerinde ise gerileme olmamıştır. Merkez Bankası da faiz oranları değiştirmemektedir. Faizler geçici ferahlama döneminden sonra yukarı yönlü olacaktır.

Euro-Dolar Paritesinde Dalgalanma

ABD ve AB'nin büyüme göstergelerine ilişkin karışık veriler ile ABD ve AB Merkez Bankalarının para politikalarına ilişkin belirsizlikler Euro-Dolar paritesinde dalgalanmayı arttırmaktadır. 1,38 seviyesine kadar çıkan parite yeniden 1.35'in altına inmiştir. Paritede yön orta vadede Dolar lehine olacaktır. Yıl sonuna kadar ise dalgalanmalar sürecektir.

“Türk Lirası Sepet Kur 2.35'te Kalıcı Olmaya Başladı”

Reel Sektör ve İktisadi Faaliyetlerde Beklentiler

- **Kademeli Toparlanma Sürüyor**
- **Sanayi Üretimi ve İhracatta Zayıf Artış**
- **Konut Satışları Hızını Sürdürüyor**
- **Tüketici Güveninde Artış**
- **Tasarruf Tedbirlerinin Etkisi Hissedilmeye Başlayacak**

Yılın son çeyrek döneminde Ekim ayında yaşanan uzun tatiller sanayi ve ihracat tarafını olumsuz etkilerken, turizm ve perakende alanında olumlu etkiler ortaya çıkmıştır. Ekim ayına özel bu gelişmeler çerçevesinde yılın son çeyrek döneminde de kademeli toparlanma ve sınırlı büyüme devam etmektedir.

FED'in parasal genişlemeden çıkışını ötelemesi ile faiz oranlarındaki artışın duraklaması ve geçici bir ferahlama dönemi oluşması da son çeyrekte iktisadi faaliyetleri olumlu etkileyecektir.

Bu ortamda beklentiler tarafında Ekim ayında reel kesim güven endeksi beş ay sonra yeniden artmıştır. Tüketici güveni artışı ise iç talep açısından sevindiricidir.

Üretim tarafında ise sanayi kesiminde kapasite kullanım oranlarında sınırlı artışlar sürmektedir. Uzun tatillere rağmen KKO Ekim ayında geçen yılın 1 puan üzerinde olmuştur. Sanayide alınan yeni fabrika siparişleri de sınırlı ölçüde artmıştır.

İnşaat sektöründe Ekim ayında güven endeksi sınırlı ölçüde gerilerken, eldeki mevcut işlerin seviyesi azalmış, yeni alınan siparişlerdeki artış ise sınırlı kalmıştır. Konut satışları ise yılın üçüncü çeyrek döneminde yüzde 72.2 artış göstermiştir. Yılın ilk 9 ayında yüzde 76.4 artan konut satışları 862.154 olarak gerçekleşmiştir. Konut satışlarındaki bu sıçrama yeni konut inşaatlarının da önünü açmaktadır.

Otomotiv, beyaz eşya ve elektronik ürün satışları ise kampanyalar ile desteklenmektedir. Ancak Eylül ve Ekim aylarında satış performansları beklentilerin altında kalmıştır. Perakende sektöründe ise tatil ve turizm etkinliklerinin etkisi ile hareketlenme yaşanmıştır. Son iki ay da yılsonu alışveriş dönemi olarak hareketli geçecektir.

Dış ticaret tarafında ise ihracat artışı Ekim ayında yüzde 1.5 artış ile yine oldukça zayıf kalmıştır. İthalat artışı da yavaşlamaktadır. Dış ticaretteki yavaşlama iktisadi faaliyetlerin temposu için de gösterge olmaktadır.

Tasarruf yılına yaklaştıkça sıkılaştırma önlemlerinin etkisi hissedilmeye başlayacaktır.

Ekonomi ve Strateji Danışmanlık Hizmetleri

Zeytinoğlu Caddesi
Sarıkonaklar İş merkezi
C Blok Kat:3 Daire:16
Akatlar/İSTANBUL

TELEFON:
(212) 3528795

FAX:
(212) 3528796

E-MAIL:
info@esdh.com.tr

Web Adresi
www.esdh.com.tr

Dr.Can Fuat Gürlelel
can@esdh.com.tr

Bilgi Yönetimi; Orta Vadeli Program Hedefleri

(Büyümler Yüzde)	2012	2013	2014	2015	2016
GSYH Büyümesi	2,2	3,6	4,0	5,0	5,0
Toplam Tüketim	0,2	4,3	3,2	3,6	3,6
Kamu	6,4	7,8	3,0	3,3	4,2
Özel	-0,5	3,8	3,2	3,8	3,5
Toplam Sermaye Yatırımı	-2,2	3,1	3,6	8,6	8,1
Kamu	10,5	19,5	-3,5	9,9	3,9
Özel	-4,8	-0,8	5,7	8,2	9,2
Toplam Yurtiçi Tasarruf	14,5	12,6	13,8	14,9	16,0
Kamu	2,9	2,9	2,4	3,0	3,4
Özel	11,6	9,7	11,4	11,9	12,7

Kaynak: T.C Kalkınma Bakanlığı

- 2014-2016 dönemi yeni Orta Vadeli Program açıklanmıştır. Yeni program 2014 yılı için temkinli bir büyüme öngörmektedir. 2014 yılı aynı zamanda tasarruf yılı olacaktır.
- Bu hedeflere bağlı olarak 2014 yılı büyüme hedefi 1 puan aşağı yönlü revize edilerek yüzde 4 olarak belirlenmiştir.
- Temkinli büyüme ve tasarruf yılında kamu ve özel sektör tüketim harcamaları baskı altında kalacak ve sınırlanacaktır.
- 2014 yılı küresel ortamda yaşanması muhtemel belirsizlik ve dalgalanmalara karşı ekonomik istikrarın ve kazanımların korunmaya çalışılacağı bir yıl olacaktır.

TEMEL GÖSTERGELER

	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM
Dolar/TL	1,7988	1,8120	1,7995	1,8876	1,9282	1,9343	2,0348	2,0402	1,9930
Euro/TL	2,3603	2,3230	2,3528	2,4542	2,5183	2,5654	2,6978	2,7552	2,7249
Euro/Dolar	1,3074	1,2782	1,3163	1,2994	1,3007	1,3275	1,3220	1,3534	1,3556
MB Politika Faizi %	5,50	5,50	5,00	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Gösterge Tahvil Faizi %	5,69	6,35	5,20	6,01	7,89	9,23	9,95	8,55	7,80
Cari Açık Yıllık Milyar \$	48,4	47,8	51,2	53,4	54,1	56,0	56,7		
TÜFE Yıllık %	7,03	7,29	6,13	6,51	8,30	8,88	8,17	7,88	7,71
Toplam Krediler Milyar TL	820,7	847,0	859,0	904,5	935,5	943,6	981,9	1.002,5	998,6
Brent Petrol Varil Dolar	110,97	109,83	101,66	100,10	102,01	107,89	114,04	108,27	108,96
Dow Jones Endeksi	14,054	14,578	14,840	15,115	14,909	15,499	14,810	15,129	15,545